

Vsak napredek omike, vsak socialni zboljšek mora najprvo zasebno pripravljen, razvit, dejansk postati, predno more postati v obče veljavna, npravna postava in predno zahteva državne pravice. Kdor hoče odgovoriti kateri načrt zgodovine je li slednji? Sedaj naj vsakdo k podlagi npravnega socializma pripomore; naloga, koja mora najprvo vsak zasé rešiti, potem jo pa kot izraz občne volje boljih in neprevidnejih državi predložiti. Mnogi so načrt priznali in idejal jih vabi. Kdor pa hoče načrt doseči, naj tudi pripomočke rab in naj gre vedno po poti, koja ga tje vodi. Prepoved o grehu in čednosti se marsikomu dopada, toda najlepša vodila koristijo malo brez praktičnega navoda in brez pomoči. Mogoče, da obred zveliča, to pa le stori, ako dela stvarja in gorovje v istini premeščuje. Mi pa pokažimo pot, po ktere je mogoče, da se voljnemu duhu (umu) tudi voljno ne več slabo telo podvrže. Ta pot vodi iz obsežja megle in močvirja do svitlejših višav. Excelsior: Vedno višje do cilja tjā, kjer so sreča, mir in svoboda domá!

Razglas.

o prihodnjem tečaju podkovske šole v Ljubljani.

Novi šolski tečaj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani se prične 1. dne januarja 1900.

Poleg podkovstva se učenci podkovske šole uče tudi o ogledovanju živine in mesa.

Kdor želi priti v podkovsko šolo, naj vloži prošnjo za sprejem in naj ji priloži:

1. izpisek iz krstne knjige (ali krstni list),
2. domovinski list,
3. šolsko spričevalo,
4. učno spričevalo v dokaz, da se je podkovstva izučil pri kakem kovaškem mojstru,
5. župnikovo ali županovo spričevalo o poštenem vedenju,

Ubožni prosilci, ki se ne morejo šolati ob svojih troških, niti ne morejo pričakovati podpore od svojcev, morejo dobiti po 50 gld. podpore pri kmetijski družbi. Prosilec za podporo mora svoji prošnji poleg navedenih prilog priložiti še:

6. ubožni list,
7. potrdilo, da je že dve leti bil za kovaškega pomočnika.

Prošnje za sprejem v podkovsko šolo naj se do 15. decembra t. l. pošljejo vodstvu podkovske šole v Ljubljani.

Šola bo trajala do konca junija 1900 l.

Kdor dobro prestane preskušnjo, more po postavi iz 1873. l. dobiti patent podkovskega mojstra; brez preskušnje pa sedaj nihče ne more postati podkovski mojster.

Nauk v podkovski šoli je brezplačen; učenci morejo skrbeti le za živež in za stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski sobi.

Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še ^{več} zmerom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih boleznij, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živinskih in mesovnih, zatorej naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis Trsteniški,

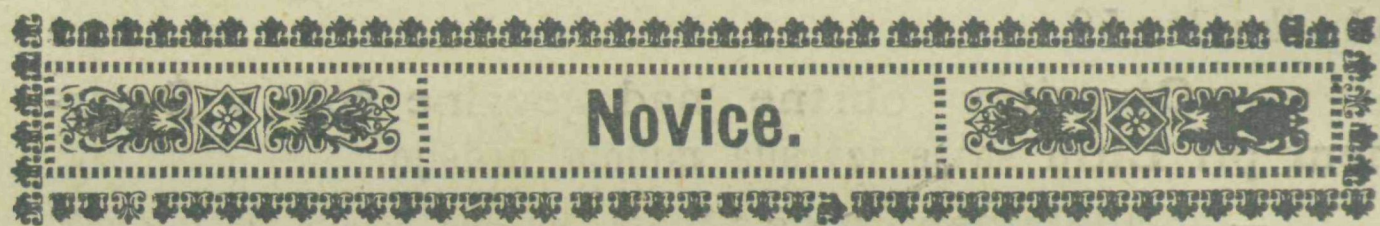
začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 28. decem. t. l., in sicer: 27. decem. skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso obiskavali podkovske šole, 28. decembra pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisnem vodstvu do 15. dne ^{decem} junija t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani
dne 2. novembra 1899.

Dr. Karol vitez Bleiweis Trsteniški

Novice.

— Osebnosti. Glavna učiteljica na ljubljanskem ženskem učiteljskem, gg. Jakob Vodeb in Vilibald Zupančič sta pomaknjena v VII. činovni razred.

— Cerkevne vesti. Umeščena sta bila 25. oktobra č. g. Jakob Merc župnik v Rajhenburgu ob Savi, na župnijo Sv. Trojica nad Cerknico in č. g. Ivan Lovšin, upravitelj v Polomu na Kočevskem, na župnijo Št. Vid nad Cerknico.

— Zadarski nadškof Rajčević, izgleden duhovnik, a nasprotnik slovanske liturgije, je te dni umrl.

— „Kmetijska zadruga“ je naslov priljudni in lični knjižici, ki jo je izdal organizator spodnještajerskih zadrug g. Iv. Kač in kateri so pridejani tudi obrazci za združno knjigovodstvo. Cena knjižici je 20 kr.

— Graška policija je te dni aretovala 15 meščanov, krčmarjev, ki so sistematično skubili kmete in druge priproste, na semenj došle ljudi. Rečeni obrtniki so kmete zapeljevali v kvartanje ter jih tako odirali in sleparili. Dva goljufa sta jo pravočasno popihala čez meje, druge je že policija spravila pod ključ.

— Mrtvega moža so našli v Savi blizu Podloga, nedaleč od železniške postaje Sava. Truplo je kaka dva meseca v vodi.

— Shod „Gospodarske zveze“ se je vršil v Ljubljani dne 26. oktobra. Sklenilo se je vzlic svarilom č. g. Hladnika, da se ustanovi vsrednja zadruga, ki napravi svoje skladišče in da se ustanovi domača zavarovalnica.

— Za celjski okrajni zastop voli veleposestništvo dne 6. novembra, veleobr 7., mesto in trgi 8. in občine 9. novembra. Ako pridejo vsi slovenski veleposestniki na volišče, bo brezdvemno okrajni zastop v slovenskih rokah. A priti morajo vsi!

— **Dobavni razpis.** C. kr. ministrstvo za domobran namerava za leto 1900 en del potrebnih oblačilnih in opravnih predmetov pri malih obrtnikih zagotoviti. Izmed predmetov, katere je dobaviti, se posebno na sledeče opozarja: bluze, dolge hlače, ulanke, kratke hlače za konjike, pasove iz volne, čevlje škornje, jermena za hlače, za puške in druge jermena, uzde etc. Ponudbe morajo po predpisanem vzorcu najkasneje do 15. decembra 1899 do 12 ure opoldne dospeti na ministrstvo za domobranstvo. Uzorci predmetov, ki je dobaviti, se dobe proti plačilu pri glavnem skladišču vojne uprave (Landwehr-Ausrüstungs-Hauptdepot) na Dunaju. Razglas, obsegajoč natančne pogoje in zaznamek predmetov, ki je dobaviti, cenik ter ponudbeni vzorec leži pri trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani na ogled, katera ga tudi na zahtevanje strankam vpošlje.

— **Ravnopravnost na Goriškem.** Te dni se je vršila v Gorici porotna obravnava. Obtožena sta bila dva Slovenca, priče so bile vse slovenske, a vzlic temu so bili zapisniki preiskovalnega jezika pisani v laškem jeziku, je bila obtožnica spisana laški in se je obravnava vršila s pomočjo tolmača.

Električen tramvaj v Ljubljani. Z zgradbo električne cestne železnice se torej vendar začne. Firma Siemens & Halske je že poslala svojega inženerja v Ljubljano, da vodi pripravljalna dela.

— **Na skupščino stranke prava,** ki se je letos vršila dne 25. oktobra v Brodu ob Savi, je bilo tudi iz slovenskih krajev poslanih mnogo brzojavnih pozdravov.

— **Nadvojvoda Jožef Ferdinand,** ki je služboval nekaj časa kot stotnik pri pešpolku št. 17., je premeščen k pešpolku št. 59.

— **Otvoritev obrtne nadaljevalne šole v Šmartnem pri Litiji** se je izvršila minolo nedeljo.

— **Nadebuden mož.** Bivši profesor na ljubljanski realki, sedanji ravnatelj celovškega učiteljskega Boltežar Knapič je strasten Grman. Njegov sin Oton je seveda še strastnejši in je te dni oglašil izstop iz katoliške cerkve.

— **Z nožem napadel** je neki Zajec iz mirnoperške občine te dni v železniškem vlaku iz Novega mesta se vračajočega posestnika Štrajpaha Ranil ga je brez vsacega povoda v koleno in potem skočil z vlaka.

— **Najvišjo potrdilo** je zadobil sklep kranjskega dež. zbora, da se dovoli ljubljanski mestni občini najeti posojila 800.000 gld. za obče-koristne naprave.

— **Nova rudarska družba na Slovenskem.** Družba železnatih rudnikov v Borovnici na Kranjskem, ki ima svoj sedež v Trstu, je imela one 25. m. m. prvi shod združnikov. Zbor je sprejel pravila ter volil v predsedništvo Frana Bergauerja kakor načelnika, Cezarja pl. Combija in Alojzija viteza Bernetich-Tommasinija. V imenovanem društvu je udeležen tudi slovenski kapital.

— **V Brazilijo nikar.** Zadnjo soboto sta se z Lloydivim parnikom „Orion“ vrnili v domovino dve slovenski družini z Koroškega, skupaj 12 oseb, ki so se pred dvema leti izselile v Brazilijo. Tisočaki, katere so skupili za svoja zemljišča, so se kmalu razkadili v tujini. Na zadnje so bili brez denarja in brez dela. Avstrijski konzul jim je preskrbel brezplačno vožnjo nazaj v domovino. Rojaki! Ako bi prišel kak brezvesten agent in bi vas vabil v daljno tujino, pokažite mu vrata!

— **Volitve v okrajni zastop slovenjebistriški** so preložene na negotov čas. Okrajno glavarstvo je namreč razpisalo manj sedežev za okrajni zastop, kakor jih je v resnici treba, Mi se čudimo, da je g. Kankovsky tako malo pozoren v teh zadevah. Kadar se gre za šulferajnsko šolo v Št. Ilju, tedaj pa je g. Kankovsky poosobljena pozornost. Mi bomo

kmalu gospodu glavarju pripovedovali jako lepe in zanimive reči in o agitiranju za šantiljsko šulferajnsko šolo. Na svidenje!

— **Voditelj okrajnega glavarstva v Brežicah** pač ne more zatajiti svoje velike ljubezni do nemškega jezika. Iz Sevnice se nam poroča, da je tje kaj dal poslati letos nemške pozivnice v odmero vojaške takse Zakaj se Slovencem vsiljuje nemščina? To ravnanje se nam zdi ravno tako nepriumno, kakor če si vsiljuje človek jed, ki ni zanj pripravna. Brežiško glavarstvo bi tudi opozorilo, da so dvojezične tiskovine v našem glavarstvu popolnoma nepotrebne, ker ga ni človeka, ki bi ne razumel slovenski. Škoda za denar, ki se izdaja za nemški stavek! V sedanjih slabih časih je treba z denarjem štediti.

— **»Popevčice milemu narodu«** II. zvezek, (Anton Hribar, Korinjski), je ravnokar izšel v tiskarni Dr. Hribarja v Celji. Krasno vezani iztis stane s poštnino vred 1 gld. 60 kr.

— broširan pa 2 gld. 10 kr. Cel zvezek ima samo en spev: Županova Minka. — Tudi ta zvezek bode v kras vsaki knjižnici.

— **Anarhisti** V Genovi so te dni zaprli tri nevarne anarhiste. dva moška in eno žensko. Poslednja se je pred očmi redarjev hotela umoriti, kar so pa isti preprečili.

— **Okameneni človek** V reki Missouri v severni Ameriki nedaleč od izliva v reko Judit so pred kratkim našli okamenenega človeka. Roke so bile na prsih zvezane z jermenom, kar znači, da se je na njem izvršilo hudodelstvo, toda že pred več sto leti. Kajti vse truplo je obdano in prenapojeno s kremenino in je tako lepo in gladko, kakor bi je bil naredil kak kipar. Še celo fine gube na rokah in v obrazu so dosledno izpeljane. Preiskave so dognale, da je ta človek zares okamenel in sicer v vodi Judit, v katero se steka polno vrelih studencev, kapnikov in kremenokislih studencev, katere vode imajo lastnost da se strdijo v hladnejši vodi ali na zraku v kameno skorjo. Neki priprosti delavec, ki je tega okamenega človeka našel, je to čudo narave razstavil in dobiva toliko vstopnine, da utegne od tega obogateti.

— **Kako se obudi mrtvega k življenju?** V eni zadnjih sej pariške „Akademie de Médecine“ je poročal prof. Laborne a zanimivih opazovanjih na utoplencih in zadušeni mrtvecih Na 14 slučajih se mu je posrečilo obuditi mrtvega k življenju in sicer z vlečenjem mrtvečevega jezika. Posebno zanimivo je, pravi prof. Laborne, da še nekatere ljudi zbudi k življenju že v 20 — 40 minutah, ako se jim ritmično vleče jezik. Nekatere je seveda treba vleči 2 — 3 ure za jezik. Najvažnejše pri tem je seveda, da rešitelju življenja pri tem ne zmanjka samozvesti in moči, da zamorejo vztrajno tako dolgo vleči mrtvečev jezik kar je sila težko delo. Da se stvar olajša, iznašel je Laborde električni stroj, ki bode vlekel utoplence in zadušene za jezik. Ta način obujanja mrtvih k življenju je vse hvale vreden, samo da marsikom ne bode ljubo, da se ga zbudi iz večnega smrtnega spanja, katerega si je želel.

— **Aretiranje na meji.** Bančnega uradnika, 32letnega Antona Weinwurma, ki je na Dnnaju poneveril 17.000 goldinarjev ter zbežal, so dne 25. m. m. v Pemunu prejeli v trenutku, ko je s pomočjo ponaverjenega potnega lista hotel čez srbsko mejo.

— **Denarni zakladi v Italiji?** Iz Bolonije poročajo zaporedoma, da dobivajo v zemlji zakopane denarne zaklada. Ako je na tem kaj resnice, se ne ve, želeli bi bilo, da bi se našlo v Italiji toliko denarja, da se pokrije nje državni dolg in reši ljudstvo bede. Potem bi se tudi nam bolje obrnilo pri nas, ko bi nam ostali vsi tisti kosi kruha, ki nam jih pojedjo sestradani otroci Italije, morda bi bil tudi konec — irredente.

— „Šiba novo mašo poje“. Ne vemo sicer, da-li je Švicarjem znan ta stari slovenski pregovor. Ali o tem čitamo v listih, da je novi šolski odsek v Bernu, po dolгих razpravah sklenil zahtevati od zaveznega sveta, da se učiteljem vzakoni ta pravica, da bodo smeli, istotako kakor stariši, porodne otroke kaznovati — z šibo. To pa bo se smelo goditi seveda le v najnujnejših slučajih. Ako bi se roditelji pritoževali proti takim kaznim ter zahtevali sodno preiskavo, imela bo imenovana šolska komisija najpoprej sklepati o tem, ali se stvar sme odstopiti sodišču.

— **Kuga v Santosu.** Kakor javljajo iz Rio de Janeiro, sta se dne 25. m. m. pripetila v Santosu dva nova slučaja kuge. Prejšnjim bolnikom se godi boljše, nego so pričakovali.

— **Berač — bogatin.** V Nantu na Francoskem so našli v neki podrti koči truplo berača Bonèma, ki je ležalo tamkaj že nekoliko dni. V raztrgani obleki mrliča je bilo zašitih bankovcev za 50 tisoč frankov.

— **Strašanski umetnik.** Slavnemu ruskemu zgodovinskemu slikarju Brulowu, ki je umrl 1842, je morala največkrat njegova lepa žena biti model. Kako brezobzirno je takrat ravnal ž njo, svedoči sledeči slučaj: Nekega dne je ustrelil slikar na pred njim stoječo soprogo. Akoravno ni bila pištola nabita s kroglo, si vsejedno lahko misli vsakdo, kako se je ustrašila uboga žena. Glasno je kriknila ter delala vsa gibanja in kretanja smrtno prestrašenega človeka. To pa je ravno zadovoljilo Brulowa ter je izdelal ne mene se za svojo soprogo lep oris na papir. Brulow je bil zatorej kot slikar vedno naraven in istinit v svojih delih.

— **Odprava častnikarskega in koledarskega kolka.** Vsled predloga avstrijske vlade, da se časniki in koledarski kolek odpravi, se je tudi finančno ministrstvo ogersko jelo baviti z načrtom, da se opusti koledarski kolek. Časniškega kolka na ogerskem itak ni.

— **Ruske železnice.** Kakor javljajo iz Petrograda, je neka danska družba dobila koncesijo, da zgradi železnico med Orenburgom in Taškandom. Ta železnica utegne postati velike važnosti za gmotni razvoj Turkestana. Te dni se dovrši zveza med Petrogradom in Petropavlovskim v skupni dolžini 2383 km.

— **Škofovska iznajdba.** Monsignor Angelo Fiorini, škof puntremolinski, je poslal italijanskemu ministru javnih del aparat, ki nadzoruje sam ves promet na železniški progi. Aparat je elektriški ter opozarja vlake na bližajočo nevarnost, da se ne zadenejo ob drugoga, ponavlja vsa znamenja ob progi ter je živa kontrola vse službe na železnici. Škof trdi, da bi se mogel rabiti tak aparat tekom 14 dnij na vse italijanskih progah.

— **Samomor biv. avstro-ogerskega konzula.** Bivši avstro-ogerski vicekonzul v Novem Yorku, Oton Eberhard, ki je po ustanovitvi tamošnjega uradnega konzulata zavzemal mesto javnega beležnika ter imel v tej lastnosti mnogo opravil, katera mu je zlasti v zapuščinskih stvareh dajal naš konzulat, je nedavno izvršil samomor. Vzrok temu je bila neka kazenska preiskava, ker so Eberharda dolžili, da je poneveril znatne zneske svojih klientov.

— **Borzni davek na Ogerkem.** Finančni minister, dr. Lukacs, je predložil parlamentu načrt borznega zakona ter je v prihodnji proračun že uvrstil dotični dohodek v znesku 220 000 gld. Strokovnjaki pa menijo, da bodo dejanski dohodki iz borznega davka mnogo večji.

— **Življenje in navade tatov in beračev v Japonski.** O tem objavlja ravnatelj sirotišča v Tokiju v listu „Shakarzaski“ zanimiv članek, v katerem pripoveduje nekako sledeče: V tej deželi se odgajajo na tri razne načine otroke za beraški in tatinski poklic. V prvi vrsti se rabijo oni otroci obžalovanja vredni otroci, ki vbeže svojim starišem ali vzgojiteljem, da se rešijo njihovega barbarskega ravnanja za njimi

so taki otroci, katere so popustili stariši in tretji oni, ki se že z doma takoj v prvi mladosti pečajo z beračenjem in tatvino. Prvi, sami sebi pripuščeni, se vadijo v tatvini, kakorkoli, da se prežive, drugi se vadijo pri tozadevnih „profesorjih“, ki imajo plačo delež ukradenega blaga. Ti učitelji tatinstva in beraštva živajo tako sloveče ime, da jih iščejo na daleč na široko „ukaželjni“ dečaki. Nekateri teh učiteljev imajo sistematično urejene šole, v katerih praktično podučujejo svoje učence. V teh posebnih šolah se uče otroci pod 5 let v praktičnem beračenju. Ta izvrstni poklic tirajo ti dečki s toliko spretnostjo, da od dobička zamorejo vzdržavati svoje obitelji. Do 10 ali 12 leta smejo otroci samo beračiti, mej tem se jih polagoma tudi uči kras i. Ako ne pokažejo posebne sposobnosti, morajo beračiti še dalje do 15 leta. Navadno so pa ti mladi lupeži uprav talentirani. Saboj nosijo nahrbtno torbo in se klatijo po raznih premožnih hišah, kjer neopaženi izmikajo, kar jim pride pod prste. V dveh, treh letih so ti mladi tatovi izurjeni v tatvini, da so sila nevarni splošnemu imetju. Na Japonskem je tudi v splošnem malo razločka mej tatovi in berači. Kot dete že prične otrok beračiti in v enem letu je tako izurjen tudi v kraji, da potem izvršuje oba poklica h kratu. V Tokiju je tako urejeno, da se nahajajo različne tatinske zadruge, katerim na čelu stoje imenovani učitelji. Ti učitelji so plačani tako dobro, kakor malokateri evropski profesor vseučilišča. Eden najboljših teh tatinskih učiteljev je bil pred letom v vseh večjih evropskih mestih kjer je študiral tatinske družbe in njih upravo. Ko pa se je povrnil na Japonsko, so ga tako obsipavali z učenci, da je mnogo njih moral odkloniti. Podučuje preko 100 učen. cev, ki se hočejo pri njem izobraziti za profesorje tatinstva. Pravila tatinskih šol predpisujejo najmlajšim tatovom in beračem, da si smejo obdržati le 10 po sto svojega „dobička“. Veščiji 30—40 po sto, a najveščiji 50—60 po sto. Drugo gre za vzdrževanje šol itd. — Lepa Japonska res, blažena Italija, naj se pred njo kar skrije v kot!

Loterijske srečke

V Brnu dne 31. oktobra t. l.: 18, 38, 65, 13, 75.

Na Dunaji dne 28. oktobra t. l.: 8, 36, 26, 70, 15.

V Gradci dne 28. oktobra t. l.: 46, 90, 72, 82, 70.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 31. oktobra 1899. Pšenica 9 gld. 20 kr., rž 7 gld. 10 kr., ječmen 6 gld. 65 kr., oves 6 gld. 20 kr., ajda 8 gld. 75 kr., proso 9 gld. 50 kr., turšica 6 gld. 60 kr., leča 12 gld. — kr., grah 10 gld. — kr., fižol 5 gld. 50 kr. Vse cene veljajo za 100 kilog.)

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12

se priporoča sl. občinstvu v izvršitev vsih tiskarskih del, kot: knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni ali večih barvah.

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

☛ Cenik se pošlje zastonj in poštne prosto. ☛